

Histoire / Història

Ecole élémentaire J. Prévert - Cabestany

Classe de CE2 bilingue (Cycle 3) - J. Vidal

Projet Comenius

Titre de la séquence : La Prehistòria / La Préhistoire

⊕ **Nombre de séances :** 6

⊕ **Compétences visées sur l'ensemble de la**

séquence : ⊕ **Culture humaniste :**

- Identifier les principales périodes de l'histoire étudiée, mémoriser quelques repères chronologiques pour les situer les uns par rapport aux autres en connaissant une ou deux caractéristiques.
- Lire et utiliser différents langages : textes, cartes, images, croquis, frises...

⊕ **Objectifs de connaissance :**

- Connaître le rôle des traces et des vestiges dans l'étude du passé.
- Connaître et caractériser les différentes périodes de la Préhistoire.
- Savoir délimiter le début et la fin de la Préhistoire, situer quelques évènements.
- Interpréter une source historique en fonction de ses connaissances.

⊕ **Competences travaillées sur l'ensemble de la séquence :**

⊕ **Maîtrise de la langue catalane :**

- Comprendre ce que l'on me dit (messages / explications).
- S'exprimer dans une situation de communication (participer à une discussion / décrire / expliquer, exposer des remarques ou une démarche).
- Ecrire un texte pour décrire une image ou rendre compte d'observations.
- Connaître le vocabulaire spécifique (en français et en catalan).

⊕ **Structures linguistiques abordées :**

- Pour expliquer ou résumer : *els homes van fer / aquestes imatges fan part / els arqueòlegs van descobrir...*

- Pour décrire : *veig, podem veure...*
- Pour rendre compte d'une démarche ou émettre une hypothèse : *així, aleshores, pensi, potser...*
- Lexique spécifique

Contenu du dossier

- Présentation des différentes séances (6)
- Lexique visé en catalan
- Fiches destinées aux élèves (documents 1 à 8)

Lexique / Lèxic

➤ L' Home prehistòric

- Espècie
 - Australopitec
 - Homo Habilis
 - Homo Erectus, Home de Talteüll (Tautavel)
 - Homo Sapiens
- Nòmades
- Caçadors
- Recol.lectors
- Sedentaris
- Agricultors
- Ramaders

➤ Els Vestigis

- Les excavacions
- El Crani
 - Arc de la cella
- Els Ossos
- Els Estris
 - Sílex
- Art Paretal
- El Dolmen

➤ La Cova

Séance 1 (50') : Introduction / Introducció

Déroulement

1. Présentation activité (introduction + lien avec la frise de la classe) :

➤ A quin període corresponen aquestes imatges ?

« Quan parlem de la prehistòria, estudiem tot el que se va passar abans la invenció de l'escriptura. »

2. Recherche :

➤ Utilitza les imatges per explicar com fan els homes d'avui per tenir informacions sobre aquest període ?

3. Mise en commun :

4. Synthèse :

« Els arqueòlegs fan excavacions i troben vestigis : ossos, eines, dibuixos, traces de foc. Així intenten de comprendre com vivien els homes durant la Prehistòria. »

Critères de réussite :

Identifier la Préhistoire sur la frise de la classe (+ frises individuelles), la situer par rapport aux autres périodes .

Séance 2 (50') : Premiers hommes et Tautavel / Primers homes i Talteüll

Déroulement

1. Rappel séance précédente, présentation activité :

➤ Per què parlem d'espècies d'homes prehistòrics ?

2. Analyse :

➤ Què veus ?

➤ Quantes espècies d'homes prehistòrics hi va haver ?

➤ A quin moment van evolucionar ?

➤ Observa el document 4 : Com trobar l'espècie a partir d'un crani ?

3. Synthèse

4. Recherche (évaluation) :

➤ Què van descobrir a Talteüll ?

➤ A quina espècie d'home pertany l'home de Talteüll ?

5. Mise en commun

Critères de réussite :

Reconnaître les premières traces de vie humaine, y compris localement (Tautavel).

Dispositif

➤ Individuel (2) ; grand groupe (1, 3 et 4)

Support

➤ Doc 2 (arqueòlegs),
➤ Doc 1 (imatges del fris de la classe)

Dispositif

➤ En groupes (2 et 4) ; grand groupe (1, 3 et 5)

Support

➤ Doc 3 (primers homes)
➤ Doc 4 (mapa i cranis)
➤ Doc 5 (Talteüll)

Séance 3 (5 0 ') : La Prehistòria : pedra antiga i pedra nova

Déroulement

1. Rappel séance 2, présentation activité :

2. Recherche :

➤ Què és el paleolític ? el neolític ?

3. Mise en commun :

- définition, date limite.
- analyse comparative : durées des deux périodes.
- compléter la frise

4. Synthèse :

« Els homes prehistòrics van viure primer en un llarg període (edat de la pedra antiga) i cap a – 8000 anys va començar un altre període (edat de la pedra nova).

Critères de réussite :

Caractériser la Préhistoire comme une période très longue qui évolue plus vite sur la fin.
Compléter et utiliser une frise.

Dispositif

- Individuel (2), grand groupe (1, 3)

Support

- Frise classe
- Doc 6

Séance 4 (50') : La vie des hommes / La vida dels homes

Déroulement

1. Rappel séance précédente :

2. Présentation activité :

a. Questionnement

➤ **Com vivien els homes durant la Prehistòria ?**

b. Modalités de fonctionnement

➤ Présentation des supports : images ; tableaux

3. Recherche :

4. Mise en commun :

➤ Outils : évolution silex, os, fer

➤ Habitats : évolution grottes, huttes, « premiers villages »

➤ Mode de vie : évolution chasse, cueillette, cultivateurs, éleveurs

5. Synthèse et distribution des documents 7a, 7b, 7c :

« Durant la Prehistòria, els homes canvien de manera de viure i fabriquen estris de més en més complexes.

Al principi, els homes són :

- nòmades (canvien de lloc),
- caçadors i recol.lectors (busquen aliments dins la natura : fruites...).

Al final, els homes són :

- sedentaris (s'estan al mateix indret)
- ramaders (tenen ramats), i agricultors (fan cultures).

6. Débat (évaluation) :

➤ **Els homes prehistòrics : grans caçadors o ramaders ? recol.lectors o agricultors ?**

Critères de réussite :

Savoir comment les hommes ont vécu durant la Préhistoire, identifier les changements notamment ceux induits par les débuts de l'agriculture.

Compléter les documents, participer à une discussion.

Dispositif

- En groupe (2), à l'oral et en grand groupe classe (1, 3, 4, 5, 6)

Différenciation

- Images du Doc 7a (groupes élèves en difficultés)

Supports

Etape 1

- Frise classe
➤ Affiche classe avec lexique élaboré au cours des séances

Etape 3

- Images agrandies des documents 7
➤ Tableaux
➤ Une affiche/groupe

Etape 5

- doc 7a, 7b, 7c

S é a n c e 5 (50') : El domini del foc, l'Art i la Metal.lúrgia durant la Prehistòria

Déroulement

1. Rappel séance précédente, présentation activité :

2. Recherche :

- Què veus ?
- Què van descobrir els homes durant la Prehistòria ?

3. Mise en commun :

- Feu, Fer, Art

« Durant la Prehistòria, els homes van descobrir el foc. Van aprendre a utilitzar el ferro (metal.lúrgia). També, s'interessen a l'Art.

4. Synthèse et distribution du document 8:

- Lister les évènements à reporter sur les frises.
- Compléter les frises.
- Illustrer les frises (lors d'une séance TICE)

Critères de réussite :

Identifier les grands changements.
Compléter les documents.

Dispositif

- En groupe (2,4), à l'oral et en grand groupe classe (1, 3)

Supports

Etape 1

- Frise classe
- Affiche classe avec lexique élaboré au cours des séances

Etape 2

- Images agrandies du document 8
- Liste avec les dates
- Une affiche/groupe

Etape 4

- Frises individuelles

Avaluació d' Història

Code	Acquis : vert
	En voie d'acquisition : jaune
	Non acquis : rouge

Distinguer les grandes périodes historiques, pouvoir les situer chronologiquement

Connaître quelques événements et leurs dates

Connaître le vocabulaire spécifique, l'utiliser de façon appropriée

1. Observa aqueixes imatges i respon :

1

2

3

4

Quines imatges fan part de la Prehistòria ? Què mostren ?

.....

.....

.....

2. La Prehistòria :

a. Quan començava i quan s'acaba la prehistòria ?

.....

.....

.....

b. Què són el paleolític i el neolític ?

.....

.....

.....

3. Els homes prehistòrics

a. Com vivien els homes durant la Prehistòria ? (explica el que canvia)

.....

.....

.....

.....

.....

Document 1 :

Grotte de Lascaux

Silex

Crani de l'home de Talteüll

Grotte Chauvet

Dame de Brassempouy

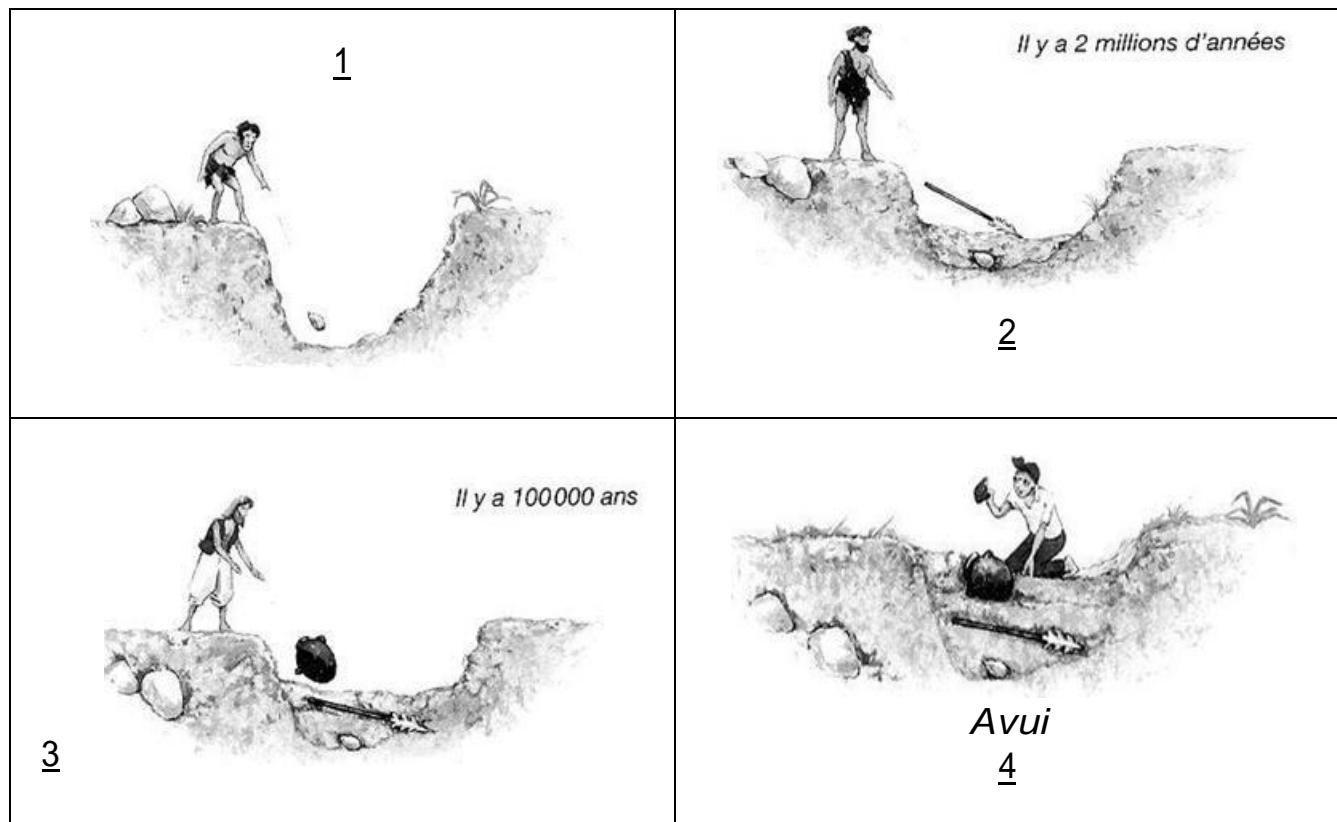
Cova de l'home de Talteüll

Dolmen de Sant Marsal

Document 2 :

1. La formació de les capes arqueòlogiques

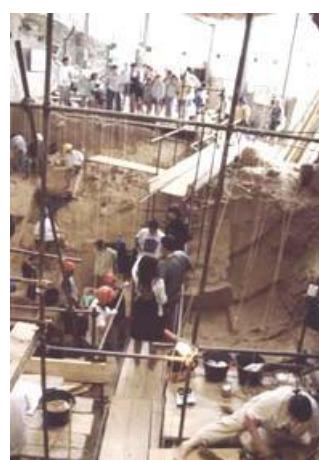

Els homes que han viscut successivament dins aquest lloc han deixat traces de llur passatge (objectes llençats, perduts, abandonats). Poc a poc, els vestigis han estat enterrats dins el sòl.

Els objectes els **més antics** més **profundament**. Els més **recents** se troben **a sobre**.

Cada « estatge » del sòl és anomenat « capa arqueològica ». Els arqueòlegs troben primer els objectes els més recents.

2. Arqueòlegs que fan excavacions a Talteüll

Document 3 :

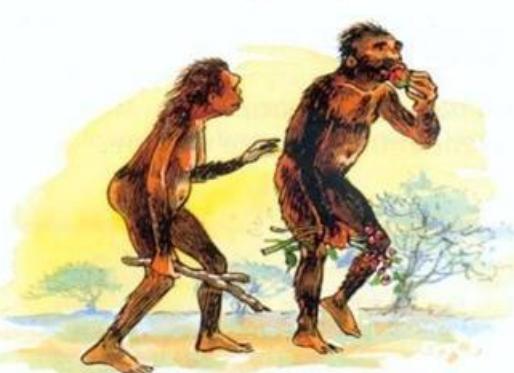
L'evolució humana es caracteritza amb 4 "famílies" :

Australopitec: *Lucy* : utilitza pals i pedres per a defensar-se.

Homo habilis: els primers homes : sap fabricar estris.

Homo erectus: *L'home de Taltaüll* : sap fer foc.

Homo sapiens: *L'home de Cro Magnon* Es l'home actual, enterra els morts i fa art.

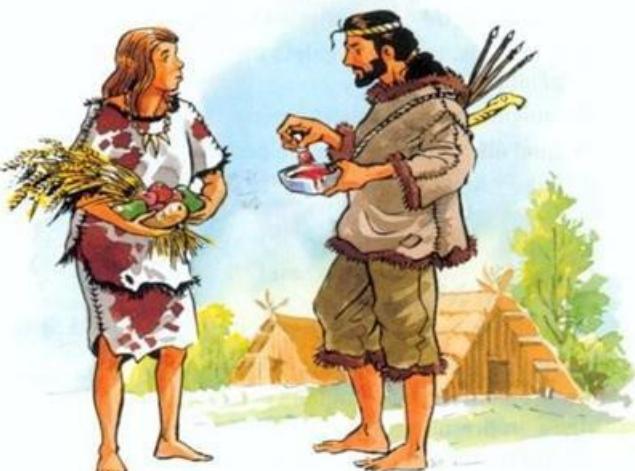
Australopithèques, vers -3,3 millions d'années
taille : 1 mètre 20

Homo habilis, de -2,5 à -1,6 million d'années
taille : 1 mètre 50

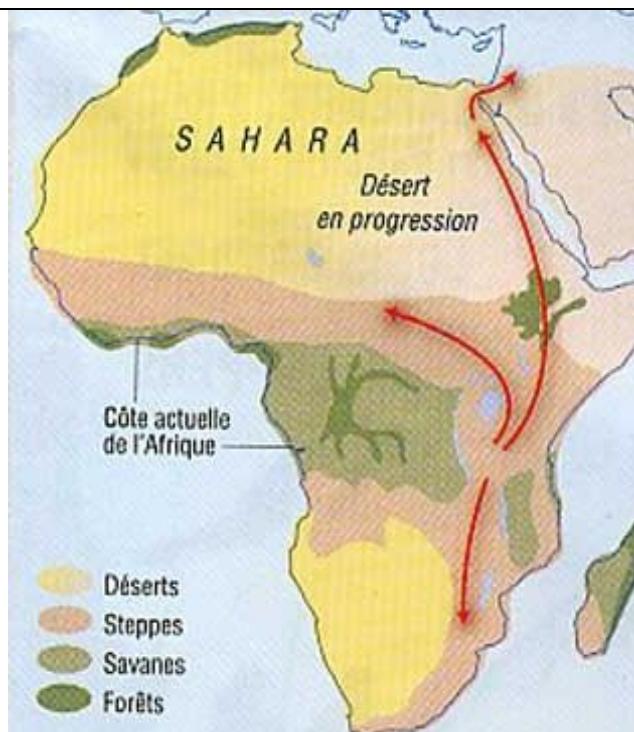
Homo erectus, de -1,6 million à -100 000 ans
taille : 1 mètre 55

Homo sapiens, à partir de -100 000 ans
taille : 1 mètre 60

L'home de Neandertal és una espècie extinta del gènere *Homo* que va viure a Europa i el Pròxim Orient entre fa 250.000 i fa 28.000 anys. Es una espècie d'home diferent.

Document 4 :

Les grandes migrations

Crâne d'homo erectus

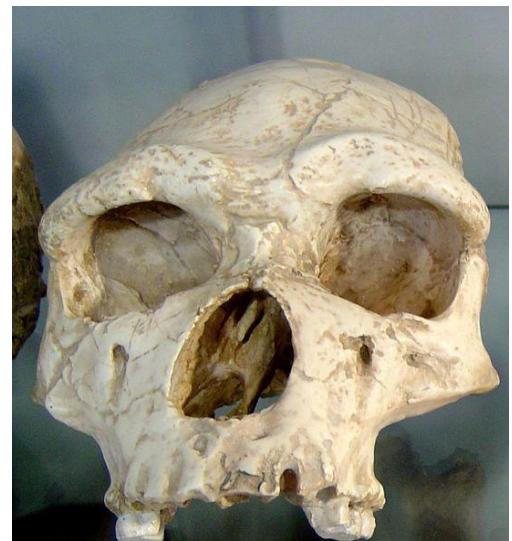
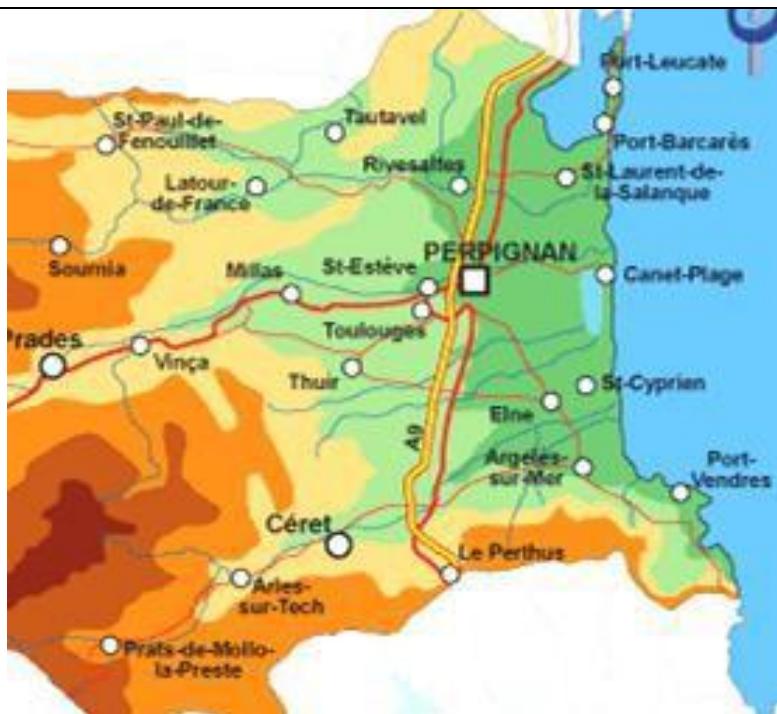

Crâne d'homo sapiens

Document 5 :

Talteüll (Tautavel) és un petit poble situat a Catalunya Nord, aquest municipi és conegut perquè fa anys, s'hi va trobar restes humanes entre les més antigues que es coneixen a Europa. La descoberta que es va fer, a l'any 1971, és un crani.

Després d'un anàlisi, van veure que el crani trobat provenia d'un homo erectus, que va viure fa més de 450.000 anys.

Crani de l'Home de Talteüll

Cova de l'Aragó

La cova de l'Aragó està situada en una abrupta cornisa a 100 metres sobre el riu Verdoble. Així els homes que hi vivien podien observar tot el territori per preparar la caça.

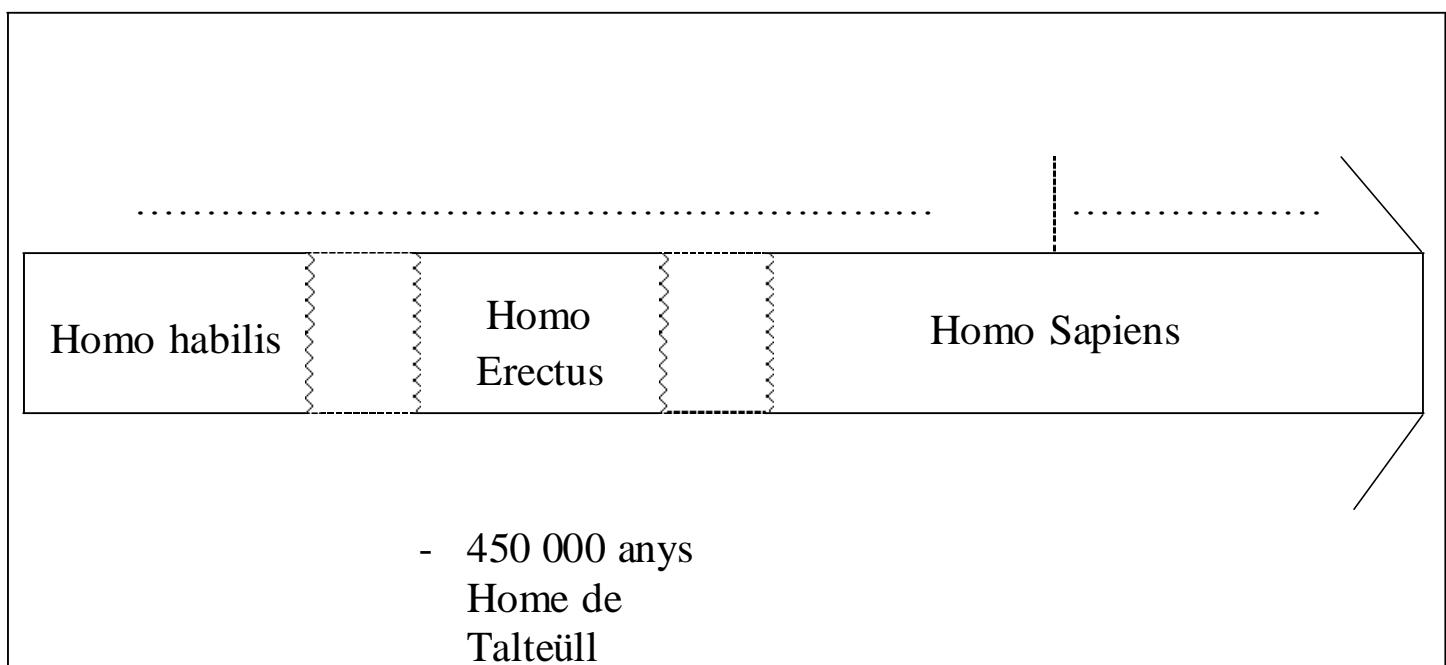
Document 6 :

➤ Llegeix el text i completa el fris següent

Quan diem Història volem parlar dels fets que els homes han viscut des de quan es va inventar l'escriptura. Les persones que van viure abans són els homes prehistòrics.

Els homes prehistòrics van viure primer en un període prehistòric anomenat Paleolític o edat de la pedra antiga. Els homes utilitzaven principalment eines fetes amb pedra.

Cap als anys - 8000, comença el Neolític (edat de la pedra nova).

➤ Quin període dura el més de temps ?

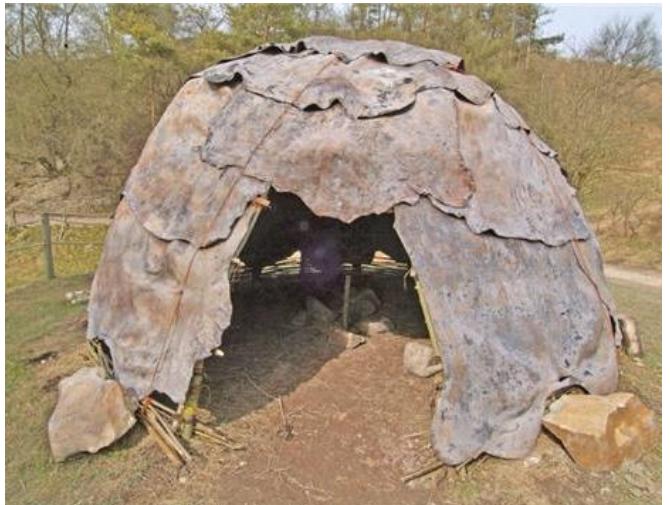
.....

Document 7a : Els habitatges

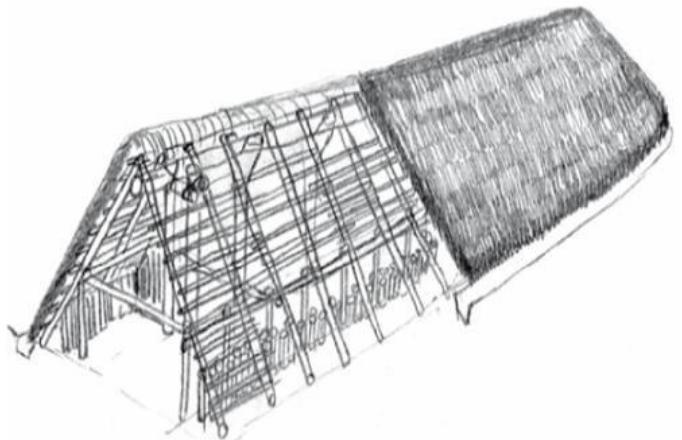
1 Cova

2 Tenda

3 Casa Danubiana

Estudi dels habitatges

1. Què veus ? On és ?

1
2
3

2. És fabricat per l'home ?

1
2
3

3. Què hi feien els homes ?

1
2
3

4. Classifica les imatges segons el moment on els homes van viure

.....

5. Què ensenyen les imatges sobre els habitatges dels homes prehistòrics ?

.....

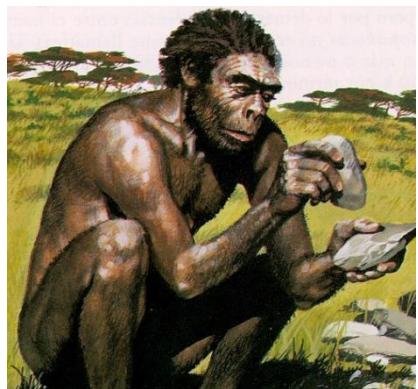
.....

Document 7b : Els estris

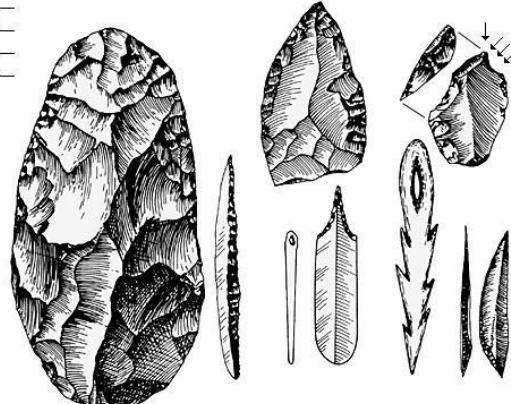
1

2

Escala

3

Estudi dels objectes

1. Què veus ?

1
2
3

2. Quina forma tenen ? De quin material estan fets ?

1
2
3

3. Per a què serveixen (Què feien els homes amb això) ? És útil, bonic ?

1
2
3

4. Classifica les imatges segons el moment on van ser fabricats

.....

5. Què ensenyen les imatges sobre els estris dels homes prehistòrics ?

.....

.....

Document 7c : Mode de Vida

1

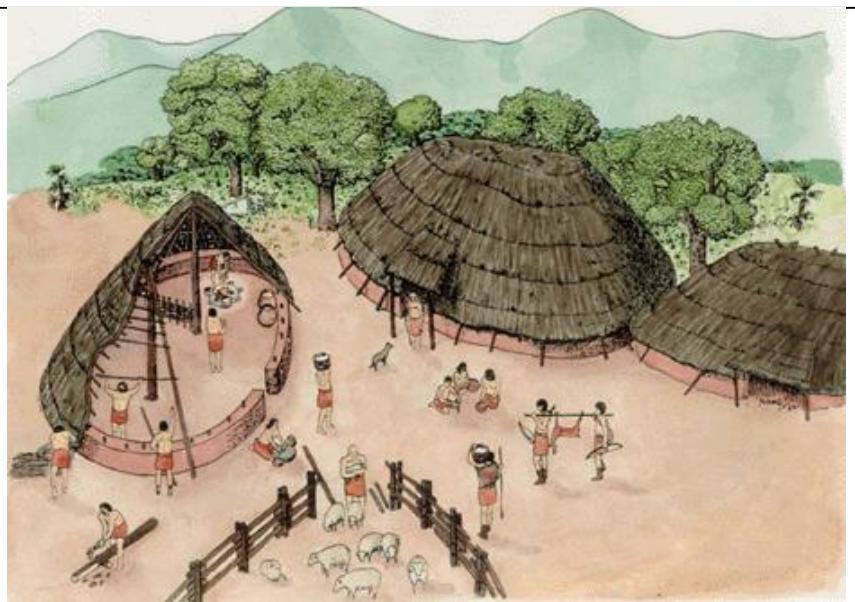
2

Els homes caçaven peces enormes com el mamut. Menjaven plantes, fruites. Amb la descoberta de puntes de llança i de fletxa de sílex sabem que utilitzaven arpons, arcs, fletxes, llances per caçar.

3

Els homes ja eren agricultors i ramaders i ja no canviaven de lloc de vida, vivien en poblats.

Estudi de la vida dels homes

1. Qui són ?

1
2
3

2. Què fan ? On són ?

1
2
3

3. Com fan els homes per tenir a menjar ?

1
2
3

4. Classifica les imatges segons el moment on és va passar

.....

5. Què ensenyen les imatges sobre la vida dels homes prehistòrics ?

.....

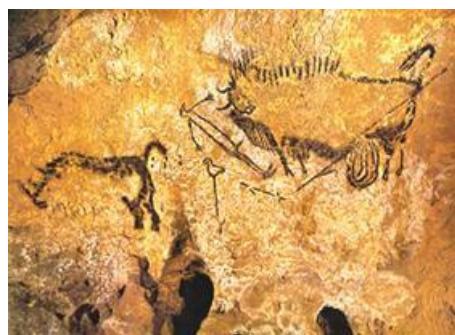
.....

Document 8 :

1 Senyora de Brasempuy

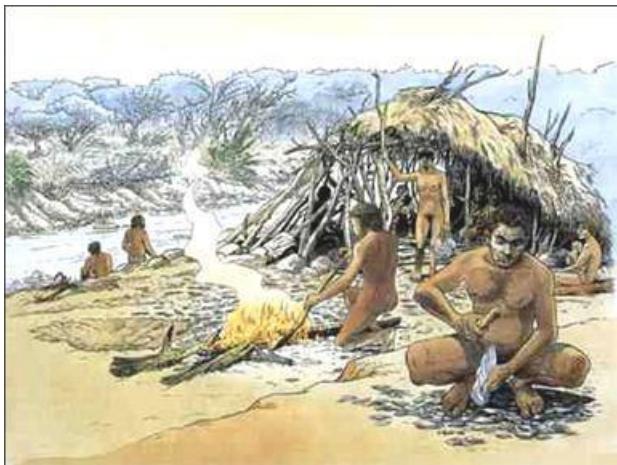
2 Cova de Lascaux

3 Venus de Lespugue

4 Terra Amata

5 Terra Amata

6 Etris

7 Joies

